

MEEQQAVUT PILLUGIT ISUMAQATI- GISSUTIT

Asasakka meeqqanut 5.-10. klassimi atuartunut angajoqqaajusut.

Qeqqata Kommuniata meeqqat inuusuttullu peqqissusaat inuulluataarnerallu siuarsarusullugu angajoqqaanik ammasumik oqaloqateqarnissaq qanimullu suleqateqarnissaq kissaatigivaa.

Angajoqqaat akornanni ataatsimut isumaqatigiissusiorneq pingaaruteqartorujussuuvoq, ulluinnarni meeqqat atugaannut pitsaasumik toqqissisimanartumillu sinaakkusiinissamut qulakkeerisinnaammat. Angajoqqaat akornanni suleqatigiilluarneq ilaatigut qinngasaaruttarnermut aammalu aanngajaarniutininik atuinnissamut pinaveersaartitsisuusinnaavoq, aammalu ulluinnarni meeqqat inersimasullu toqqissisimanartumik atugarissaartumillu inuunissaannut ikiuisinnaalluni.

Angajoqqaat isumaqatigiissutaat atorlugu atuarfik angajoqqaallu suleqatigiinnikkut klassimi ataatsimoorfimmik pilersitsisinaapput tamannalu atuartunut tamanut ataatsimoornermik peqataanermillu misigititsisinnaavoq.

Angajoqqaat isumaqatigiissutaat 5.-10. Klassini

Ukiq atuarfiusoq aallartippat angajoqqaat ataatsimiisinnegassapput ataatsimiinnermilu angajoqqaat klassimi ataatsimoorneq pillugu isumaqatigiissusiussapput. Angajoqqaat isumaqatigiissutaat ukiut tamaasa qaqqeqqinneqartarnissaa siunnersuutigineqarpoq, tamatumani isumaqatigiissut allannngortinneqassanersoq aamma pissutsit nutaat eqqarsaatigisariaqarnersut nalilersorneqartassapput.

Angajoqqaat isumaqatigiissutaat meeqqat ulluinnarni atugaat pillugit ataatsimut malittarisassaavoq taakkulu angajoqqaat klassi tapersorsor-niarlugu isumaqatigiissutiginikuuat. Isumaqatigiissut assersuutigalugu klassip ataatsimoorneranut, atugarissaarnermut, aangajaarniutinut, nalliuttorsiualaarnernut, piffissanut aneerfissanut innarfissanullu il.il. tunngasinnaavoq.

Angajoqqaatigiit suleqatigiilluernerat aamma klassip pitsaasumik inuuneqarnera angajoqqaatigiinnit ataatsimoorussamik tapersersorneqarnera meeqqat misigigunikku, taava meeqqat pitsaasumik ataatsimoorinissaat tapersersorneqassaaq.

Angajoqqaat isumaqatigiissutaat meeqqanut, angajoqqaanut ilinniar-titsisunullu iluaqutaasussaavoq. Angajoqqaat isumaqatigiissutaannik peqaraanni angajoqqaat ataatsimoorfianni imminnut qanoq naatsor-suutigissallutik nalussangilaat. Meeqqanut toqqissisimanartuuvoq angajoqqaat tapersersugaannik, ersarissunik killinik peqaraangat.

Angajoqqaat isumaqatigiissutaata assilineqarnera klassimi angajoq-qaanut, klassimi ilinniartitsisunut, atuarfimmi pisortamut aamma atuarfimmi siulersuisunut agguanneqassaaq.

Aarlerinaatit illersuutaasinnaasullu

Meeqqat avatangiisiminnit tamanit sunnerneqartarput. Meeraq pitsaasumik sunniisunik avatangiiseqaruni, pitsaasumik ineriartussaaq. Meeqqat avatangiisaanni pissutsit illersuinerpaat tassaapput ilaquttat, ikingutit ataatsimoorlunilu sammisassat.

Aarlerinaataasinnaasut killormoorput – avatangiisit pitsaangitsunik sunniuteqarpata, taava meeraq peqqinnangitsup tungaanut ineriartuleriataarsinnaavoq. Ass. sammisassanut ilaanginneq, atuarfimmu peqataannginneq, angajoqqaatut akuunnginneq. (Takussutissaq 1 takuuk)

KAMMALAATIT/ UKIOQATIT

Aanngajaarniutit pillugit ileqqut
isummeriaatsillu peqqissut

Imigassartaqanngitsumik,
hashitaqanngitsumik
tupataqanngitsumillu
ataatsimoortarnerit.

Ilaqutariinni sammisani
assigiinngitsuni
peqataanerit

ILAQUATTAT

Angajoqqaat/ilaquattat
piffissamik pimoorussisut

Ulluinnarni meearlu
oqaloqatigiittarnerit

Angajoqqaamik/inersimasumik
tapersorsorneqarneq

Akisussaassuseqartunik
inersimasunik nakkutigineqarneq

Ilaqutariinni ataqatigiilluni
ataatsimooqatigiinnerit
(ass. nereqatigiinnerit)

Unnukkut
angerlartarfiit.

ATUARFIK

Ataatsimoorfiit akuutitsisut.

Angajoqqaat/atuarfik
suleqatigiinnerat.

Angajoqaanut isumaqatigiissutit.

Siunnersorneqarnissamut
tapersorsorneqarnissamillu
periarfissaqarneq, assersuutigalugu
isumaginninnermut
siunnersortimik/skofefe-mik
atorsinnaatitaaneq.

SUNNGIFFIK

Inersimasunik toqqissisimanartunik
peqateqarluni sunngiffimmi
sammisassat aqqissukkat

Sunngiffimmi sammisassat akeqanngitsut
meeqqanut 0-18-inut ukiulinnut

Atuareernerup kingorna atuarfimmiinneq:
timersorneq, piorsarsimassutsikkut, nutaanik
pilersitsinikkut il.il. Aamma ilaqutariit
peqataaffigisaannik.

Pinnngortitami sammisassat: piniarneq,
aalisarneq, sisorarneq, pisuttuarneq il.il.

Sunngiffimmi ornittakkani inersimasut
toqqissisimalersitsisunik
peqateqarneq.

Assiliaq 1: Meeqqap
avatangiisaani
aarlerinartorsiorsin-
naananut illersuu-
taasinnaasunillu nali-
lersuinissanut pissutsit
pingaarutillit tassaapput:
sunngiffik, ikinngutit,
atuarfik angajoqqaallu /
ilaquattallu.

Atuarfimmi atugarissaarneq angajoqqaanillu tapersorsorneqarneq

Klassini angajoqqaat suleqatigiilluarfigisaanni atugarissaartoqarneruvoq. Angajoqqaat peqatigiillutik klassimi peqqinnartumik toqqissisimanartumillu ataatsimoorfik tapersorsorsinnaavaat.

Iliusissatut siunnersuutit:

- Atuartunut, angajoqqaanut ilinniartitsisunullu ataatsimut aaqqissuussinerit
- Meeqqanut atugarissaanngitsunut attaveqarniartarneq
- Nerisassioqatigiinneq
- Klassimi qaammammut ataasiarluni ullaakkorsioqatigiittarneq
- Klassimi angajoqqaat attaveqaataasussat marluk toqqarlugit, taakku ukiup atuarfiusup ingerlanerani klassimut marluk – sisamariarluni ataqatigiissaakkanik aaqqissuussisoqarnissaa akisussaaffigissavaat

Ataatsimoorfiit akuutitsinerusut

Angajoqqaat ataatsimoorfinnik akuutitsisuusunik pilersitsinissamut timitaliillutik akisussaagataasarnerat meeqqanut ilorraap tungaanut sunniuteqarluartarpoq. Atuarfimmiunersoq, sunngiffimmi neqeroorummiinnersoq, sunngiffimmi sammisassaniinnersoq angerlarsimaffimmiinnersorluunniit apeqqutaatinnagit.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Nereqatigiinneq
- Meeqqat, ilinniartitsisut angajoqqaallu ullaakkorsioqatigiinnerat
- Illup iluani asimilu ataatsimut sammisassat
- Atuartut ataatsimut sammisassaqaarelutik angajoqqaanut saqqummiussinerat
- Nalliuttorsiortarnerit

Sunngiffimmi sammisassat aaqjissuussat

Meeqqat inuusuttuaqqallu sammisassanut peqqinnartunut aaqjissuussanullu peqataasartut, imigassamik tupamillu atuinnginnissartik toqqakulaneruaat. Taamatuttaarlu ataatsimoorfiit peqqinnartut akuutitsisullu meeqqat inersimasullu tarnimikkut peqqissusaat siuarsartarpaat.

Qeqqata Kommuniani meeqqat akiliinatik sunngiffimmi sammisassanut peqataasinnaapput.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Klassimi atuartut timersuutinut, nipilersornermik ilinniarnernut, isiginnaartitsinernut allanilluunniit sunngiffimmi soqutigisanut aaqjissuussanut peqataanissaannut tapersersorsigit kajumissaarlugillu
- Angajoqqaatut meeqqat sunngiffimmi sammisaqartarnerannut soqutiginninneri takutittarsiuk ataatsimullu aaqjissuussanut peqataasarlusi
- Meeqqat sunngiffimmi sammisassaqaarnerannut piumassuseqarlusi tapersersuisaritsi.

Ikinngutit

Meeqqat meeraqatiminnut angajoqqaavinullu attaveqarlualernissaannik eqqumaffiginninnikkut, angajoqqaat qitornamik ikinnguteqarnissaat pitsaasunillu ataatsimoorfeqarnissaat tapersersortarpaat pilersittarlugulu.

Meeqqat inuusuttuaqqallu angajoqqaaminnik peqateqarluartartut tapersersorneqartullu, tatitunerusarput, pissusilersuutinullu pitsaanngitsunut pulanissaat ungasinnerusarluni.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Ilaqutariit allat peqatigalugit sammisassarsiortaritsi.
- Qitornannut ikinngutaanullu maligassiusuulluarit.
- Isumaqtigiissusioritsi meeqqat arlaannaalluunnit peqatigiit avataanniittutut misigisimaqqunagu. Assersuutigalugu inuuissortoqartilugu, atuaqtigiit tamarmik peqataassasut, imaluunniit niviarislaqqat tamarmik nukappiaqqallunniit tamarmik peqataassasut.
- Ersarissunik killiliigitsi.
- Klassimi ajornartorsiortoqartillugu imaluunniit arlaannik eqqartueqateqarnissamik pisariaqartitsigussi immissinnut sianerfiginiarlusi isumaqtigiissutigisiuk.

Qinngasaarineq

Ataatsimoornerit peqataatitsilluartut nukittuut, qinngasaarunnermik pinaveersaartitsisarput. Angajoqqaatut ataatsimoornerit pitsaasunut tapersersuisinnaavusi.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Sutigit tamatigit, meeqqat allat, angajoqqaavi, ilinniartitsisut inersimasullu allat pitsaasumik eqqartortarsigit oqaloqatigisarlugillu.
- Qitornat meeqqanik assigiinngiaartunik peqateqarnissaanik tapersersortaruk
- Klassimi qanoq ingerlanersut apersuutigisaruk
- Qitornat ilinniartiguk, assigiinngissuseq ajunngitsuusoq, ilaluarisaasunillu avataaniilaartunilluunniit ilaserisaqartarnissaanik kajumissaaruk
- Klassimi allatigulluunniit ajornartorsiortoqarpat eqqartortariaqartumik, immissinnut sianerfigeqatigiinnissarsi isumaqatigiissutigisiuk
- Ajornartorsiuteqarpat angajoqqaatigiit akunnerminni iluarsiuminaatsitaannik, taava atuarfik attaveqarfigiuk

Piffissat aneerfissat innarfissallu

Meeqqat qasuerlutik atuartinneqarnissaminnullu piareersimassagunik naammattumik sinilluarsimasariaqarput. Taamaattumik aaliangersimasumik innartarfeqarnek pingaaruteqarpoq. Innarfissaq nal.ak. ataatsimik sioqqullugu atortorissaarutit elektroniskiusut (mobil, iPad) atortinnaveersaakkit., sinimmut akornutaasarmata.

Meeqqat 10-12-inik ukiullit ullup unnuallu ingerlanerani nal. ak. 10-t missaanni sinittariaqarput.

Meeqqat 13-16-inik ukiullit ullup unnuallu ingerlanerani nal. ak. 9-10-ni sinittariaqarput.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Angajoqqaat klassimi qitornamik unnukkut qassinut angerlartarnissaat aamma qassinut innartarnissaat pillugit ataatsimut isumaqatigiissusiussapput.

Imigassaq, tupa, sukuluut, e-cigaretsit aamma hash

Meeqqat imigassamik, hashimik, tupamik, sukuluunik aamma e-cigaret-sinik atuinnissaannut pinngitsoortitsinissamut pissutissaqarluarpoq.

Angajoqqaatigiit imigassaq, hash, tupa, sukuluut aamma e-cigaretsit pillugit ataatsimut isummernerminni qitornamik aangajaarniutitik atuinnnginnissaannut tapersersussavaat.

Iliuserisassatut siunnersuutit:

- Maligassiulluuartuugitsi, inatsisip 18-it inorlugit ukiullit imigassamik, tupamillu piseqqusaannginnerat malilluarlugu.
- Klassimi nalliuttorsiualaartoqarnerani tamatigut inersimasut peqataasarnissaat pillugu isumaqatigiissuteqaritsi
- Imigassaq, hash tupalu klassimi nalliuttorsiualaarnermi atorpeqassanngitsut isumaqatigiissusioritsi
- Ataatsimut isumaqatigiissutisi pillugit qitornassinnik oqaloqateqaritsi
- Angajoqqaat akornissinni qitornassinnik ernumassuteqarussi imaluunniit isumaqatigiissutisi unioqqutinneqarsimappata immissinnut attaveqarfigniarlusi isumaqatigiissusioritsi

ATORTUT

Angajoqqaat
isumaqatigiissutaat pillugit
atortut uku Qeqqata-modelia
ilangullugu ineriartortinneqarsimapput.
Qeqqata-modelia Qeqqata Kommuniata,
Paarisap aamma Kalaallit Nunaanni
Innuttaasut Peqqissusiannik Ilisimatusarfiup
akornanni suleqatigiinnermit aallaaveqarpoq.
Periuseq taanna Islandimi
pinaveersaartitsinermik peqqissutsimillu
siarsaalluni suliaqarnermit
isumassarsiorfiuvoq, tassani meeqqat
inuusuttuaqqallu inuulluataarnerisa
peqqissusaasalu siarsarneqarnissaat
kiisalu aangajaarniutitik tupanillu
atuinerup appararneqarnissaa
anguniagaalluni.

Assit: Christian Klindt Sølbeck
Layout: irisager.gl